

Przygotowania do wyborów władz SU – ordynacja wyborcza

Materiał wspierający w realizacji działań w programie Szkoła Demokracji

Podstawowe zasady wyborów określa ordynacja wyborcza - powinna ona stanowić część Regulaminu SU. Ordynacja powinna określać kwestie dotyczące wyborów (w osobnym materiale wzór ordynacji wyborczej zawierający najważniejsze zapisy i zasady, jakimi powinny się kierować demokratyczne wybory do władz SU).

Wybory proponujemy zorganizować po wakacjach – uczniowie są wtedy w pełni sił i mają więcej energii do działania – wykorzystajcie to. Ustalając termin, sprawdźcie, czy na ten dzień nie ma zaplanowanych np. zbiorowych wycieczek i czy wszyscy uczniowie będą mogli zagłosować.

Inne rozwiązania również mają swoje plusy - wybory mogą być organizowane w połowie roku szkolnego lub tuż przed wakacjami.

Czynne prawo wyborcze (do głosowania) powinni mieć wszyscy uczniowie szkoły. Ordynacja powinna też ustalać, kto może mieć **biernie prawo wyborcze (do bycia wybranym)**. To prawo również powinno obejmować wszystkich uczniów i uczennice, niezawieszonych w prawach ucznia. Zdecydowanie niedemokratyczne są wszelkie zapisy ograniczające biernie prawo wyborcze w zależności od średniej ocen, oceny z zachowania lub opinii nauczyciela lub dyrektora szkoły.

PANDA WYBORCZA RADZI

bierne prawo wyborcze

NIE

do zgłoszenia kandydatury konieczne jest uzyskanie odpowiedniej średniej, oceny z zachowania lub akceptacji nauczyciela.

TAK

do zgłoszenia kandydatury konieczna jest lista określonej liczby osób popierających daną kandydaturę wraz z podpisami.

Nie wyklucza to oczywiście zapisów wymagających od osób chcących kandydować zebrania określonej liczby podpisów poparcia (w zależności od wielkości szkoły - od kilkunastu do kilkudziesięciu), optymalnie podpisów osób z innej klasy niż potencjalny kandydat.

Kompetencje i skład komisji wyborczej

Komisja wyborcza powinna się składać z uczniów i uczennic, którzy sami nie kandydują do władz SU. Komisja odpowiada za przygotowanie i przeprowadzenie wyborów, zbieranie i weryfikację kandydatur, czuwanie nad tym, żeby wybory i kampania przebiegały zgodnie z zapisami ordynacji.

Dobrze, żeby w skład komisji wchodziły przynajmniej 3 osoby z różnych klas. W przypadku młodszych klas opiekun SU lub inny nauczyciel/ka może wspierać pracę komisji lecz raczej z zewnątrz - nie jako członek, choć oczywiście np. w przypadku szkół podstawowych nauczyciel/ka może być członkiem komisji.

Sposób zgłaszania kandydatów

Kandydaci powinni przedstawić komisji wyborczej odpowiednią liczbę podpisów uczniów, którzy ich popierają. Należy określić termin w jakim podpisy powinny zostać złożone w komisji (np. najpóźniej 10 dni przed wyborami). Komisja weryfikuje podpisy i przedstawia ostateczną listę kandydatów.

Sposób prowadzenia kampanii wyborczych

Przykładowe zasady, jakie powinny obowiązywać w trakcie kampanii wyborczej:

- kampania wyborcza trwa przez 2 tygodnie poprzedzające dzień głosowania;
- w czasie kampanii nie wolno oczerniać kandydatów, niszczyć lub usuwać plakatów konkurentów;
- dzień przed wyborami lub przynajmniej w dniu wyborów obowiązuje zakaz agitacji, tzw. cisza wyborcza,
- jeśli ktoś uważa, że jeden z kandydatów narusza w swej kampanii zasady fair-play albo rozpowszechnia fałszywe informacje, zgłasza ten fakt do komisji wyborczej, która rozstrzyga spór na podstawie zapisów ordynacji wyborczej (zapiszcie w niej wcześniej zabronione działania i ich konsekwencje).

Sposób głosowania i liczenia głosów

- w trakcie głosowania w lokalu wyborczym przez cały czas muszą się znajdować członkowie komisji wyborczej. Sprawdzają na podstawie legitymacji tożsamość zgłaszających się wyborców i wydają im karty do głosowania;
- wyborcy potwierdzają otrzymanie karty, składając podpis przy swoim nazwisku na liście wyborców. Każdemu z nich komisja może wydać tylko jedną kartę do głosowania;
- głosuje się wyłącznie osobiście – nikomu nie można przekazać swojego głosu ani zagłosować za koleżankę lub kolegę.
- po zakończeniu wyborów komisja otwiera urnę (w trakcie głosowania nikomu nie wolno tego robić, pod groźbą unieważnienia wyborów) i przystępuje do obliczania wyników. W pierwszej kolejności sprawdza, ile głosów zostało oddanych – skrupulatna komisja powinna porównać liczbę oddanych głosów z liczbą wydanych kart do głosowania – ta pierwsza nie może być większa od drugiej, jeśli jest, istnieje poważne podejrzenie, że ktoś dopuścił się fałszerstwa wyborczego;
- potem komisja oddziela głosy nieważne (te, na których zaznaczono więcej niż jednego kandydata lub listy, bądź nie zaznaczono niczego) i oblicza, ile ważnych głosów otrzymał każdy z kandydatów;
- na zakończenie swojej pracy komisja spisuje i ogłasza wyniki wyborów z uwzględnieniem wszystkich danych uzyskanych podczas liczenia głosów.